

דוח יחס כושר פירעון כלכלי

של

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ליום 31.12.2016

תוכן עניינים

עמוד

3	רקע והיקף גילוי
4	דוח מיוחד של רואה החשבון
5	הגדרות
6	לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
7	לוח 2 - מאזן כלכלי
9	לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
10	לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
11	לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
12	לוח 7 - סף הון (MCR)

רקע והיקף הגילוי

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר 2017-1-9 "הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - חוזר סולבנסי) שנועד לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבת "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

- נדבך ראשון - כמותי, שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון
- נדבך שני - איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA)
- נדבך שלישי - נוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

משטר סולבנסי מבוסס על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות, תוך התאמה לשוק בישראל והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 בגין נתוני 31 בדצמבר 2016.

בחודש דצמבר 2017 פורסם חוזר 2017-1-20 "מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II" (להלן חוזר הגילוי) לפיו חברה שקיבלה את אישור הממונה בנוגע לביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני דצמבר 2016 תפרסם דוח יחס כושר פירעון כלכלי בגין נתוני 31 בדצמבר 2016 באתר האינטרנט שלה במועד פרסום הדוח התקופתי העוקב למתן האישור.

החברה קבלה את אישור הממונה, בהתאם להוראות חוזר הגילוי, כי ביצעה ביקורת על יישום הוראות משטר הסולבנסי.

דיווח זה נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה על הביטוח בחוזר הסולבנסי.

לעניין גילויים נוספים ראה דוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2017 ובכלל זה באור מספר 15 בדבר הון עצמי ובאור מספר 35 בדבר ניהול סיכונים.

הבהרה לעניין מידע צופה פני עתיד בדוח זה

קביעת האומדן המיטבי (כהגדרת מונח זה להלן) התבססה על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם כ-"מידע צופה עתיד". אין מניעה כי תחזיות, הערכות ואומדנים אלו, כולם או חלקם, לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שהוצג בדוח, ולפיכך התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שנחזה.

לכבוד

הדירקטוריון של אי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון

כלכלי מבוסס Solvency II של אי.די.איי. חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2016

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - SCR) ואת ההון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2016 (להלן - המידע). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - ההוראות) כפי שנכללו בחוזר הממונה 9-2017-1 מיום 1 ביוני, 2017. החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכנו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן, על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

דוח זה נועד לצורך דיווח לממונה על העודף בהון הכלכלי הקיים ביחס להון הנדרש לפי ההוראות. יודגש, כי לא ניתן לעשות שימוש בדוח זה לצרכים אחרים.

קוסט פורר גבאי את קסירר

רואי חשבון

תל-אביב,

7 במרס, 2018

הגדרות

ממוצע ההסתברויות המשוקלל (תוחלת) של תזרימי המזומנים, הנדרשים לפירעון ההתחייבויות הביטוחיות במהלך כל תקופת קיומן, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת. והכול, בהתחשב בכל תזרימי המזומנים החיוביים והשליליים.

אומדן מיטבי
(Best Estimate)

ביטוח בריאות לזמן ארוך המתנהל בדומה לביטוח חיים.

ביטוח בריאות דומה לביטוח חיים (בריאות SLT)

ביטוח בריאות לזמן קצר המתנהל בדומה לביטוח כללי.

ביטוח בריאות דומה לביטוח כללי (NSLT)

הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן.

הון רובד 1 בסיסי

מכשירי הון משני מורכב כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.

הון רובד 2

הון נדרש מחברת ביטוח המבטיח כי החברה תעמוד בהתחייבויותיה בשנה הקרובה בהסתברות של 99.5%, על בסיס מיפוי הסיכונים להם חשופה החברה ובהתחשב במתאמים בין הסיכונים השונים.

הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

צמצום החשיפה לסיכון של מבטח בעקבות פיזור של הפעילות העסקית, הצמצום הנובע מן העובדה שהתוצאה השלילית מסיכון אחד יכולה להיות מקוזנת על ידי תוצאה חיובית יותר מסיכון אחר, כאשר אין מתאם מלא בין סיכונים אלה.

השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון

דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים אשר תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

התאמת תרחיש מניות

היחס שבין ההון העצמי המוכר להון נדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח.

יחס כושר פירעון

מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר סולבנסי.

מאזן כלכלי

סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושב בהתאם להוראות.

מרווח סיכון (RM)

סף ההון הנדרש מחברת ביטוח.

סף הון מינימלי (MCR)

הפער בין חישוב אומדן מיטבי במאזן הכלכלי לבין חישוב אומדן מיטבי רעיוני על בסיס: סילוק מרכיבי החסכון בפוליסה, הנחת ביטול של כל כיסוי ביטוחי המתומחר בפרמיה משתנה, הנחת סילוק של כל כיסוי ביטוחי המתומחר בפרמיה קבועה. אין השפעה על פוליסות בפרמיות חד פעמיות. לפיכך, אין השפעה על פוליסות ביטוח כללי.

רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)

במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2016 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת ביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2016 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בדצמבר 2024.

תקופת הפריסה

לוח 1 - יחס כושר פירעון וסף הון

א. יחס כושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2016

	ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:
1,721,603	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 5 (באלפי ש"ח)
896,057	הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראו לוח 6 (באלפי ש"ח)
825,546	עודף (באלפי ש"ח)
192%	יחס כושר פירעון (באחוזים)

עמידה באבני דרך בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות:

1,630,571	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 5 (באלפי ש"ח)
534,781	הון נדרש לכושר פירעון - ראו לוח 6 (באלפי ש"ח)
1,095,790	עודף (באלפי ש"ח)

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2016

אלפי ש"ח	
240,652	סף הון (MCR) - ראו לוח 7.א
1,411,310	הון עצמי לעניין סף הון - ראו לוח 7.ב

7 במרס 2018				תאריך
רונית חיוחמו	דוד מיכאל	רביב צולר	משה (מוקי) שנידמן	
סמנכ"ל כספים	מנהל סיכונים	מנהל כללי	יו"ר הדירקטוריון	

לוח 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2016

מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	הערות
אלפי ש"ח		

			נכסים:
-	121,564	(1)	נכסים בלתי מוחשיים
-	262,828	(2)	הוצאות רכישה נדחות
52,042	52,042		רכוש קבוע
219,810	219,810		נדל"ן להשקעה
2,069	172,555	(3)	נכסי ביטוח משנה
97,548	97,548		חייבים ויתרות חובה
454,819	454,819		פרמיות לגביה
502,479	502,479		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
490,146	490,146		נכסי חוב סחירים
1,044,053	1,026,327	(4)	נכסי חוב שאינם סחירים
9,002	9,002		מניות
129,946	129,946		אחרות
1,673,147	1,655,421		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
10,740	10,740		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
559,952	559,952		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
3,572,606	4,109,758		סך כל הנכסים
513,219	513,219		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
			הון
1,364,268	533,403	(5)	הון רובד 1 בסיסי, לפני ניכויים
			התחייבויות:
(242,105)	2,415,177	(3)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
496,815	507,303	(3)	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
843,905	-	(6)	מרווח סיכון (RM)
469,455	21,220	(7)	התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו
273,294	281,345		זכאים ויתרות זכות
366,974	351,310	(8)	התחייבויות פיננסיות
2,208,338	3,576,355		סך כל ההתחייבויות
3,572,606	4,109,758		סך כל ההון וההתחייבויות

- (1) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי, חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים (לרבות מוניטין) בשווי אפס.
- (2) בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי, הוצאות הרכישה נלקחות בחשבון בחישוב האומדן המיטבי.
- (3) סעיף זה חושב בהתאם לעקרונות שנקבעו בחוזר סולבנסי לעניין אומדן מיטבי.
- (4) שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (5) ההון הכלכלי של החברה הינו ההון העצמי של החברה כאשר הוא מותאם לסך השינויים כתוצאה מהמעבר למאזן כלכלי.
- (6) סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח, המחושב בהתאם להוראות.
- (7) מחושב על בסיס ההבדל בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12).
- (8) בשערוך ההתחייבויות הפיננסיות לשווי הוגן, לא נלקחו בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון היא ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

לוח 3 - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2016

אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה	ברוטו
אלפי ש"ח		
(2,130,626)	(146,491)	(2,277,117)
1,886,452	148,560	2,035,012
(244,174)	2,069	(242,105)
496,815	-	496,815
252,641	2,069	254,710

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה:

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח

חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

לוח 5 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2016				הון ניכויים מהון רובד 1 (א) חריגה ממגבלות כמותיות (ב) הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ג) מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לפני מס
בהתחשב בהוראות בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ אלפי ש"ח	הון רובד 2	הון רובד 1 בסיסי	
1,731,242	1,731,242	366,974	1,364,268	
(1,088)	(1,088)		(1,088)	
(99,583)	(8,551)	(8,551)		
1,630,571	1,721,603	358,423	1,363,180	
	2,236,229		2,236,229	

- (א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרת "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לחוזר סולבנסי, ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח.
- (ב) חריגה ממגבלות כמותיות - הון רובד 2 העולה על סך של 40% הון נדרש לכושר פירעון (SCR).
- (ג) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון:

ליום 31 בדצמבר 2016		הון רובד 1: הון רובד 1 בסיסי
באלפי ש"ח		
1,363,180		
366,974	הון רובד 2:	
(8,551)	מכשירי הון משני מורכב	
358,423	בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית	
	סך הון רובד 2	
1,721,603	סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	

שינויים בהון העצמי ממועד החישוב

בשנת 2017 גדל הונה החשבונאי של החברה בכ- 11 מליון ש"ח, השינוי נובע מרווח כולל בסך של כ- 201 מליון ש"ח בניכוי דיבידנדים בסך של 190 מליון ש"ח. כמו כן, ביום 7 במרס, 2018 הכריזה החברה על דיבידנד בסך של 120 מליון ש"ח.

לוח 6 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר 2016	
דרישת הון	
אלפי ש"ח	
הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) :	
280,938	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
77,096	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
798,138	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
359,941	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT)
584,267	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
2,100,380	סה"כ
(803,567)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
1,296,813	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR
64,728	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(465,484)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
896,057	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
891,302	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות
534,781	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה (60% מסה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR)) ובהתאמת תרחיש מניות

לוח 7- סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2016	
אלפי ש"ח	
403,225	סף הון לפי נוסחת MCR
133,695	גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
240,652	גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
240,652	סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון :

ליום 31 בדצמבר 2016		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
אלפי ש"ח		
1,730,154	366,974	1,363,180
(318,844)	(318,844)	
1,411,310	48,130	1,363,180

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי לוח 5
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)
הון עצמי לעניין סף הון

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" בחוזר סולבנסי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.